

Spis treści

Wykaz skrótów / 13

Wstęp / 17

Rozdział I

Rys historyczny (geneza) umowy agencyjnej i jej zastosowanie w praktyce / 21

1. Rys historyczny umowy agencyjnej / 21
2. Zastosowanie umowy agencyjnej w praktyce / 31

Rozdział II

Typy (rodzaje) agencji / 39

1. Uwagi ogólne / 39
2. Umowa agencyjna o pośredniczenie przy zawieraniu umów (agent jako pośrednik) / 43
3. Umowa agencyjna o zawieranie umów (agent jako pełnomocnik) / 46
 - 3.1. Uwagi ogólne / 46
 - 3.2. Udzielenie pełnomocnictwa a umowa agencyjna / 49
 - 3.3. Agent jako rzekomy pełnomocnik (*falsus procurator*) / 53
 - 3.4. Skutki działalności agenta jako rzekomego pełnomocnika / 59
 - 3.5. Agent a prokurent / 61
 - 3.6. Stałość stosunku agencji a pośrednictwo jednorazowe / 63

Rozdział III

Strony umowy agencyjnej / 71

1. Uwagi ogólne / 71

- 2. Działalność gospodarcza / 71
 - 2.1. Pojęcie działalności gospodarczej / 71
 - 2.2. Rodzaje działalności gospodarczej / 73
 - 2.2.1. Działalność wytwórcza / 73
 - 2.2.2. Działalność budowlana / 74
 - 2.2.3. Działalność handlowa / 74
 - 2.2.4. Działalność usługowa / 74
 - 2.2.5. Poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż / 76
 - 2.2.6. Działalność zawodowa. Zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej / 76
 - 2.3. Podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej / 78
 - 2.3.1. Wykonywanie działalności gospodarczej we własnym imieniu / 78
 - 2.3.2. Prowadzenie działalności w sposób zorganizowany i ciągły / 79
 - 2.3.3. Prowadzenie działalności w celach zarobkowych / 80
 - 2.4. Prowadzenie działalności gospodarczej przez agenta / 81
- 3. Przedsiębiorstwo / 86
- 4. Przedsiębiorca / 88
 - 4.1. Pojęcie przedsiębiorcy / 88
 - 4.2. Osoba fizyczna jako przedsiębiorca / 92
 - 4.3. Osoba prawna jako przedsiębiorca / 93
 - 4.4. „Ułomna osoba prawna” jako przedsiębiorca / 95
 - 4.5. Wspólnicy spółki cywilnej jako przedsiębiorcy / 96
 - 4.6. Agent jako przedsiębiorca / 97
- 5. Podmioty mogące być agentami / 99
 - 5.1. Uwagi ogólne / 99
 - 5.2. Osoba fizyczna jako agent / 100
 - 5.3. Osoba prawna jako agent / 100
 - 5.4. „Ułomna osoba prawna” jako agent / 106
 - 5.4.1. Spółka jawna jako agent / 106
 - 5.4.2. Spółka partnerska jako agent / 108
 - 5.4.3. Spółka komandytowa jako agent / 110
 - 5.4.4. Spółka komandytowo-akcyjna jako agent / 112
 - 5.4.5. Spółka z o.o. i spółka akcyjna w organizacji jako agent / 114

- 5.5. Wspólnicy spółki cywilnej jako agenci / 114
- 6. Podmiot dający agentowi zlecenie / 117
- 7. Konsekwencje braku podmiotowej kwalifikacji stron umowy agencyjnej / 119
- 8. Rejestracja przedsiębiorcy – zagadnienia wspólne dla obu stron umowy agencyjnej / 123

Rozdział IV

Forma i sposoby zawarcia umowy agencyjnej / 124

- 1. Forma umowy agencyjnej / 124
 - 1.1. Uwagi ogólne / 124
 - 1.2. Forma umowy według przepisów ogólnych kodeksu cywilnego / 124
 - 1.3. Forma umowy agencyjnej według przepisów szczególnych kodeksu cywilnego / 131
 - 1.4. Skutki niezachowania formy / 141
- 2. Sposoby zawarcia umowy agencyjnej / 143
 - 2.1. Uwagi ogólne / 143
 - 2.2. Zawarcie umowy agencyjnej w drodze przyjęcia oferty / 144
 - 2.3. Zawarcie umowy agencyjnej w wyniku negocjacji / 152
 - 2.4. Zawarcie umowy agencyjnej w drodze aukcji lub przetargu / 157

Rozdział V

Obowiązki i prawa stron umowy agencyjnej / 160

- 1. Uwagi ogólne / 160
- 2. Obowiązki agenta / 161
 - 2.1. Obowiązek stałego pośredniczenia przy zawieraniu umów lub zawierania umów w imieniu i na rzecz dającego zlecenie / 163
 - 2.2. Obowiązek lojalności wobec dającego zlecenie / 170
 - 2.3. Obowiązek przekazywania dającemu zlecenie wszelkich informacji, przestrzegania jego wskazówek oraz ochrony jego praw / 172
 - 2.3.1. Obowiązek przekazywania wszelkich informacji mających znaczenie dla dającego zlecenie / 173
 - 2.3.2. Obowiązek przestrzegania wskazówek dającego zlecenie / 175

- 2.3.3. Obowiązek podejmowania, w zakresie prowadzonych spraw, czynności potrzebnych do ochrony prawa dającego zlecenie / 179
- 2.4. Obowiązek przestrzegania zakazu działalności konkurencyjnej po rozwiązaniu umowy w przypadku jego ustanowienia / 184
- 3. Obowiązki dającego zlecenie / 185
 - 3.1. Obowiązek zapłaty wynagrodzenia (prowizji) / 185
 - 3.2. Obowiązek złożenia agentowi oświadczenia w sprawie należnej mu prowizji oraz udostępnienia informacji co do ustalenia jej wysokości / 186
 - 3.3. Obowiązek przekazywania agentowi dokumentów i informacji potrzebnych do prawidłowego wykonania umowy oraz zawiadamiania o zawieranych umowach / 189
 - 3.3.1. Obowiązek przekazywania agentowi dokumentów i informacji potrzebnych do prawidłowego wykonania umowy / 190
 - 3.3.2. Obowiązek zawiadomienia agenta o przyjęciu lub odrzuceniu propozycji zawarcia umowy oraz o niewykonaniu umowy / 192
 - 3.3.3. Obowiązek zawiadomienia agenta o znacznie niższej liczbie umów lub ich wartości od normalnie spodziewanych / 196
 - 3.4. Obowiązek zwrotu wydatków / 199
 - 3.5. Obowiązek zapłaty świadczenia wyrównawczego / 202
 - 3.6. Obowiązek wypłaty sumy pieniężnej za ustanowienie ograniczenia (zakazu) działalności konkurencyjnej / 202
 - 3.7. Obowiązek lojalności wobec agenta / 203
- 4. Prawa agenta / 203
 - 4.1. Prawo agenta do wynagrodzenia (prowizji) / 204
 - 4.1.1. Uwagi ogólne / 204
 - 4.1.2. Rodzaje (modele) wynagrodzenia w umowie agencyjnej / 206
 - 4.1.3. Wynagrodzenie prowizyjne – pojęcie, wysokość i rodzaje prowizji / 208
 - 4.1.4. Nabycie prawa do prowizji / 213

- 4.1.5. Chwila nabycia prawa do prowizji / 224
- 4.1.6. Wymagalność roszczenia o prowizję / 224
- 4.1.7. Przedawnienie roszczenia o prowizję / 225
- 4.1.8. Zwrot prowizji / 226
- 4.1.9. Zabezpieczenie roszczenia o wynagrodzenie
– prawo zastawu / 229
- 4.2. Prawo agenta do żądania pisemnego potwierdzenia
treści umowy oraz postanowień ją zmieniających
lub uzupełniających / 229
- 4.3. Prawo agenta do żądania udostępnienia informacji
potrzebnych do ustalenia wysokości prowizji / 230
- 4.4. Prawo agenta do zwrotu wydatków związanych
z wykonaniem zlecenia / 230
- 5. Ustawowe prawo zastawu agenta / 233
 - 5.1. Powstanie prawa zastawu / 233
 - 5.2. Przedmiot zastawu / 236
 - 5.3. Utrata prawa zastawu / 237
- 6. Prawo do świadczenia wyrównawczego po rozwiązaniu
umowy / 238
 - 6.1. Uwagi ogólne / 238
 - 6.2. Przesłanki uzyskania świadczenia wyrównawczego / 240
 - 6.2.1. Dochodzenie roszczenia o świadczenie
wyrównawcze / 241
 - 6.2.2. Pozyskanie przez agenta w czasie trwania
umowy agencyjnej nowych klientów
lub doprowadzenie do istotnego wzrostu
obrotów z nimi / 241
 - 6.2.3. Dający zlecenie czerpie nadal znaczne korzyści
z umów z dawnymi klientami agenta / 243
 - 6.2.4. Względędy słuszności / 244
 - 6.2.5. Termin zgłoszenia roszczenia o świadczenie
wyrównawcze / 246
 - 6.3. Wysokość świadczenia wyrównawczego / 248
 - 6.4. Podmioty uprawnione do żądania
świadczenia wyrównawczego / 249
 - 6.5. Świadczenie wyrównawcze a odszkodowanie / 251
 - 6.6. Okoliczności wyłączające uzyskanie
świadczenia wyrównawczego / 252
- 7. Prawa dającego zlecenie / 255

- 7.1. Prawo żądania pisemnego potwierdzenia treści umowy oraz postanowień ją zmieniających lub uzupełniających / 256
- 7.2. Prawo żądania informacji / 257
- 7.3. Prawo wypowiedzenia umowy bez zachowania terminów wypowiedzenia / 257
- 7.4. Prawo odwołania ograniczenia (zakazu) działalności konkurencyjnej / 258
- 8. Wybrane prawa i obowiązki stron umowy agencyjnej w ujęciu porównawczym / 258

Rozdział VI

Dodatkowe zastrzeżenia w umowie agencyjnej / 268

- 1. Zakaz podejmowania przez agenta działalności konkurencyjnej po rozwiązaniu umowy agencyjnej / 268
 - 1.1. Uwagi ogólne / 268
 - 1.2. Działalność konkurencyjna agenta według ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji / 270
 - 1.3. Działalność konkurencyjna agenta w dyrektywie 86/653 oraz niektórych krajach Unii Europejskiej / 278
 - 1.4. Ograniczenie (zakaz) działalności konkurencyjnej agenta według przepisów kodeksu cywilnego / 281
 - 1.4.1. Uwagi ogólne / 281
 - 1.4.2. Forma właściwa dla ustanowienia zakazu działalności konkurencyjnej agenta / 283
 - 1.4.3. Ograniczenia stron w kształtowaniu zakazu działalności konkurencyjnej / 283
 - 1.4.4. Obowiązek dającego zlecenie do wypłaty agentowi rekompensaty (sumy pieniężnej) za ograniczenie (zakaz) działalności konkurencyjnej / 284
 - 1.4.5. Prawo agenta do zwolnienia z ograniczenia (zakazu) działalności konkurencyjnej / 286
 - 1.4.6. Prawo dającego zlecenie do odwołania ograniczenia (zakazu) działalności konkurencyjnej / 287
 - 1.4.7. Skutki prawne naruszenia ograniczenia (zakazu) konkurencji po rozwiązaniu umowy agencyjnej / 287
- 2. Zobowiązanie (klauzula) *del credere* agenta / 289

- 2.1. Uwagi ogólne / 289
- 2.2. Klauzula *del credere* agenta według kodeksu cywilnego / 290
 - 2.2.1. Zakres odpowiedzialności agenta wynikający z klauzuli *del credere* / 298
 - 2.2.2. Granice odpowiedzialności agenta z klauzuli *del credere* / 302
 - 2.2.3. Forma klauzuli *del credere* / 305

Rozdział VII

Ustanie (wygaśnięcie) umowy agencyjnej / 306

- 1. Uwagi ogólne / 306
- 2. Ustanie umowy agencyjnej na skutek upływu czasu / 307
- 3. Rozwiązanie umowy agencyjnej / 309
 - 3.1. Rozwiązanie umowy agencyjnej przez wypowiedzenie / 309
 - 3.1.1. Wypowiedzenie umowy agencyjnej zawartej na czas nieoznaczony z zachowaniem terminów wypowiedzenia / 310
 - 3.1.2. Wypowiedzenie umowy agencyjnej zawartej na czas oznaczony / 311
 - 3.1.3. Wypowiedzenie umowy ze skutkiem natychmiastowym bez zachowania terminów wypowiedzenia / 317
 - 3.1.4. Odszkodowanie za wypowiedzenie umowy z powodu okoliczności, za które druga strona odpowiada / 324
 - 3.2. Rozwiązanie umowy na skutek porozumienia stron / 326
 - 3.3. Rozwiązanie przez odstąpienie od umowy / 328
- 4. Niemożliwość następca świadczenia jako powód wygaśnięcia umowy agencyjnej / 336
- 5. Śmierć albo utrata zdolności do czynności prawnych przez agenta lub dającego zlecenie / 337
 - 5.1. Śmierć lub utrata zdolności do czynności prawnych przez dającego zlecenie / 338
 - 5.2. Śmierć lub utrata zdolności do czynności prawnych przez agenta / 338
- 6. Upadłość jednej ze stron / 339

Zakończenie / 341

Bibliografia / 347

Wykaz orzecznictwa / 369

Wykaz aktów normatywnych i innych dokumentów / 373